

[Ole Bjørn Kraft.]

Ydelser, Danmark og Danske præsterer i Udlandet, eller til Betaling af Arbejdsløn her i Landet for Arbejder, der ikke forøger den Mængde Varer, som er til Raadighed for den danske Befolkning. Samtidig med, at vi saaledes bliver rigere paa Papirpenge, er vi blevet fattigere paa Varer. Vi har en Illusion om stigende Velstand, men Fattigdommen er noget reelt. Vi er ude af Stand til at producere eller importere de Varer, der er Behov for, og vi er paa Grund af Forholdene nødsaget til at eksportere ogsaa en Del af dem, som vi normalt selv vilde finde Anvendelse for her i Landet. Realiteten bliver den, at der for hvert enkelt Menneske er mindre Varemængder til Raadighed end normalt. Selv om det ved Rationeringen og en lang Række andre Kontrolforanstaltninger er lykkedes at hindre, at den enorme kunstige Pengemængde har kunnet blive en effektiv Efterspørger efter Varer i fuld Udstrækning, øger den dog Efterspørgselen i stort Omfang og er en latent Fare, som stadig maa kontrolleres. Hvis det ikke lykkes os baade ved gamle og nye Foranstaltninger, vil Inflationen en Dag være en Kendsgerning.

Et Vidnesbyrd om, hvordan det forholder sig, er Opgangen i Befolkningens samlede Indtægter; det vil antagelig ved Aarets Slutning vise sig, at den samlede Indtægtsstigning under Krigen er paa over 40 pCt. Vi har holdt denne Indtægtsstigning bedre i Tømme end under sidste Krig; men et alvorligt Faresignal, som ikke maa lades uanset, er hejst tydeligt for enhver. Vi kan ikke standse Pengestrømmens Vækst i nævneværdig Grad, men vi maa søge at faa den under Kontrol, saaledes at vi kan lede dens Løb. Ikke mindst maa vi gøre det af Hensyn til Fremtiden. En Dag kommer Freden jo, og vi ved i hvert Fald, at vi ikke umiddelbart bliver i Stand til at købe Varer i Udlandet for vore udenlandske Tilgodehavender, i bedste Fald kan vi vente, at de vil blive afviklet efterhaanden. Pengeoverfloden vil derfor vedvare, og den maa stadig kontrolleres. Det er i alles velforstaaede Interesse det sker, selv om det kræver lidt skarpe og drastiske Midler undertiden. Ikke mindst maa hele Erhvervslivet være levende interesseret deri; thi den Frihed, det vil være muligt for os at give Erhvervslivet, naar Freden kommer — og hvem ønsker ikke, at Vilkaarene skal være saa frie, som det overhovedet er muligt under Hensyn til Samfundets almene Interesser —, vil i høj Grad være afhængig af, hvorvidt vore Bestræbelser med at kon-

trolere Pengeoverfloden lykkes, saaledes at den ikke til Skade for det hele Samfund kan gøre sin Købekraft gældende. Derfor bør Erhvervslivets Mænd i høj Grad forstaa, at naar Regering og Rigsdag søger at gennemføre disse Lovforslag, saa har de ogsaa Fremtidens og Erhvervslivets Trivsel for Øje. Det er en Forudsætning for, at vi til sin Tid kan handle saaledes, som man fra alle Sider maatte ønske det.

Der er da heller ikke mellem de sagkyndige nogen som helst Uenighed om, at det er nødvendigt at skride til Gennemførelse af Foranstaltningerne. Nationalbanken har indstillet det, og det Udvalg af Professorer, der har været raadgivende for Finansministeren, har fremhævet Nødvendigheden af, at der straks træffes Foranstaltninger, som særlig tager Sigte paa at imødegaa den Fare, Pengerigeligheden indebærer for den fremtidige Udvikling af Priserne paa Varer og fast Ejendom. Responsa fra Erhvervsorganisationerne giver Udtryk for den samme Ængstelse og den samme Opfattelse af, hvilke Midler der maa anvendes.

Det Kompleks af Love, der foreligger her, og som jo har været udsat for en ikke ubetydelig Kritik, gaar ikke uden for de Rammer, som gennem disse Indstillinger er opstillet, og følger i sine Principper og ved de Midler, der søges gennemført, de Retningslinier, Sagkundskaben har peget paa. Der er Afvigelser i Detaillerne, man har ikke optaget alle Forslagene udefra og har maaske ogsaa selvstændigt omformet Balancen mellem dem, men principielt kan de ikke udsættes for Kritik fra de Raadgivere, det er naturligt for Regering og Rigsdag at lytte til.

Den mest berettigede Kritik vil maaske være, at de er mildere i deres Virkning end de Foranstaltninger, som til Eksempel Professorudvalget havde ønsket. Men naar man nu ser den Reaktion, Forslagene har fremkaldt i Pressen og mange Steder i Offentligheden, er det ikke Bebrejdelser for, at vi er for milde, der lyder mod os. Jeg tror, den Middelvej, der er valgt, i Øjeblikket er den rigtige og tilstrækkelig til at imødekomme Dagens Nødvendighed, men det vil ikke kunne udelukkes, at Udviklingen kommer til at kræve Gennemførelse af endnu mere drastiske Foranstaltninger; herom kan vi hverken fra Regering eller Rigsdag, tror jeg, give noget som helst Løfte.

Under Behandlingen af Lovforslagene vil der blive Anledning for Partiernes Ordførere til at gøre Bemærkninger til Enkeltheder i hvert enkelt Forslag. Vi er jo enige om Principperne i disse Forslag og om Nød-